

Sygn. akt I C 681/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 września 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku I Wydział Cywilny

w składzie :

Przewodniczący : SSR del. Michał Jank

Protokolant : sekr. sąd. Magdalena Sokołowska

po rozpoznaniu w dniu 18 września 2017 r. w Gdańsku, na rozprawie

sprawy z powództwa W. K.

przeciwko A. S. i Z. S. (1)

o zapłatę

I. uchyla w całości nakaz zapłaty wydany przez Sąd Okręgowy w Gdańsku I Wydział Cywilny w dniu 20 maja 2016 r. w sprawie I Nc 425/15 i oddala powództwo;

II. zasądza od powoda W. K. na rzecz pozwanych A. S. i Z. S. (1) solidarnie kwotę 22.114 zł (dwadzieścia dwa tysiące sto czternaście złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

UZASADNIENIE

Powód W. K. wniósł o zasądzenie od pozwanych A. S. i Z. S. (1) solidarnie kwoty 300.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 24 kwietnia 2015 r. do dnia zapłaty, a także o zasądzenie kosztów postępowania.

W uzasadnieniu wskazał, iż pozwani są jego dłużnikami wekslowymi, którzy mimo terminu płatności weksla należności nie uiszcili.

W dniu 20 maja 2016 r. wydany został w sprawie w postępowaniu nakazowym nakaz zapłaty.

W zarzutach od nakazu zapłaty pozwani wnieśli o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów postępowania.

W uzasadnieniu wskazali, że zaciągnęli od powoda w 1997 r. pożyczkę, którą spłacili w 2002 r., Pod koniec 2002 r. zaciągnęli u powoda kolejną pożyczkę na kwotę 500.000 zł. Strony pozostawały w przyjacielskich stosunkach. W 2005 r. na zabezpieczenie udzielonej pożyczki pozwani podpisali dwa weksle. Pożyczka z 2002 r. została spłacona w 2010 r. ze środków pochodzących z zaciągniętej pożyczki bankowej. Powód zapewnił pozwanych, iż zniszczył obydwa weksle.

W toku postępowania pozwani podnieśli również zarzut przedawnienia.

W dalszym toku postępowania powód wskazał, iż faktycznie pozwani zaciągnęli dwie pożyczki – w 1997 r. i w 2002 r. – na łączną kwotę 700.000 zł. Zabezpieczeniem spłaty był weksel in blanco. Pozwani nie spłacili pożyczek w żadnej części. W innej toczącej się sprawie powód dochodził od pozwanych kwoty 400.000 zł, która to kwota została prawomocnie zasądzona na jego rzecz. Pozostałej części udzielonej pożyczki powód dochodzi w niniejszym postępowaniu. Weksel, którego dotyczy pozew zabezpieczać miał umowę pożyczki z 2002 r.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód W. K. i pozwani A. S. i Z. S. (1) od wielu lat pozostawali w przyjacielskich stosunkach; żona powoda był świadkiem na ślubie pozwanych, a pozwana – matką chrzestną syna powoda .

/okoliczność bezsporna/

W 1997 r. pozwani zawarli z powodem umowę pożyczki kwoty 200.000 zł.

W 2002 r. zawarta została umowa pożyczki kwoty 500.000 zł

/okoliczności bezsporne/

Pożyczając pieniądze strony nie umówiły się na zapłatę odsetek, stąd też pozwani ich nie uiszczali. Termin spłaty nie był precyzyjnie określony, przy czym powód nie udzielał pożyczek długoterminowych, pożyczki były udzielane na okresy kilkutygodniowe lub kilkumiesięczne. Z uwagi na przedstawiane przez pozwanych przeszkody w spłacie pożyczek powód odraczał termin spłaty.

W 2005 r. powód, obawiając się zwrotu pożyczek, zażądał wystawienia weksli in blanco na zabezpieczenie spłaty .

W 2005 r. wystawione zostały przez pozwanych dwa weksle in blanco, które złożono u powoda.

Weksel będący podstawą roszczenia zgłoszonego w tym postępowaniu zabezpieczał pożyczkę udzieloną w 2002 r.

/dowód: zeznania powoda – k. 264-266/

W kwietniu 2014 r. powód wystąpił do Sądu Okręgowego w Gdańsku z żądaniem zasądzenia na jego rzecz od pozwanych kwoty 400.000 zł , wskazując, iż pozwani są jego dłużnikami w wekslowymi.

Prawomocnym nakazem zapłaty z 30 maja 2014 r. zasądzono na rzecz powoda powyższą kwotę

/okoliczność bezsporna/

Pismem z 23 listopada 2015 r. powód wezwał pozwanych do zapłaty kwoty 300.000 zł, na jaką wypełniono weksel.

/dowód: wezwanie do zapłaty - k. 8-9/

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny w sprawie Sąd ustalił w oparciu o dokumentację przedłożoną przez strony, w szczególności weksel oraz wezwania do zapłaty, których prawdziwość nie była kwestionowana. Pozwani nie kwestionowali, iż jako zabezpieczenie zawartych umów pożyczek wystawili dwa weksle in blanco oraz że powód wezwał ich do zapłaty kwoty dochodzonej pozwem. Poza sporem była też okoliczność, iż w 1997 r. i 2002r. zawarte zostały umowy pożyczki na łączną kwotę 700.000 zł

Sąd oparł się również na zeznaniach powoda, który opisał warunki, na jakich udzielono pożyczki. Zdaniem Sądu powód, jako pożyczkodawca, miał najlepszą wiedzę co do warunków na jakich pożyczył pozwanym znaczną kwotę pieniężną. W kontekście zeznań powoda Sąd miał też na uwadze, że strony pozostawały w przyjacielskich i zażyłych stosunkach, co usprawiedliwiała brak pisemnej umowy pożyczki, a także fakt, że pieniądze pożyczane były bez zastrzeżenia odsetek, zaś termin spłaty pożyczki był przesuwany. Jak zeznał jednak powód, pieniądze pożyczal na okresy kilkutygodniowe lub kilkumiesięczne, nie zdarzało mu się udzielać pożyczek długoterminowych.

W sprawie niesporne było, że będący podstawą roszczenia powoda weksel miał charakter gwarancyjny i zabezpieczał umowę pożyczki z 2002 r.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem po wniesieniu skutecznie środka zaskarżenia spór z płaszczyzny stosunku prawa wekslowego przenosi się na ogólną płaszczyznę stosunku prawa cywilnego. Strony mogą zatem powoływać się na

podstawy faktyczne i prawne wynikające z łączącego je stosunku prawnego, który jest źródłem dochodzonego przez powoda roszczenia cywilnoprawnego, nawet jeśli okaże się, że roszczenie wekslowe nie istnieje (wyrok SN z 14.03.1997 r., I CKN 48/97, OSNC 1997/9/124; uchwała SN z 24.04.1972 r., III PZP 17/70, OSNC 1973/5/72).

Należy jednak też podkreślić, że każda ze stron z mocy art. 6 k.c. i 232 k.p.c. powinna wykazać okoliczności, z których wywodzi skutki prawne. Powód powinien więc wskazać na gruncie niniejszego postępowania w jaki sposób wypełnił weksel (co składa się na kwotę, na którą opiewa weksel), natomiast pozwany powinien wykazać, iż roszczenie powoda ze stosunku podstawowego w całości albo w części nie istnieje (por. uzasad. . uchwały SN z 24.04.1972 r., III PZP 17/70, OSNC 1973/5/72; wyrok SA w Poznaniu z 02.03.2005 r., I ACa 1413/04) .

Zdaniem Sądu pozwani nie udowodnili, aby spłacili pożyczkę zaciągniętą u powoda. Powód okoliczności tej stanowczo zaprzeczył, zaś pozwani nie przedstawili żadnego dokumentu, ani innego dowodu, z którego wynikałoby w sposób jednoznaczny wykonanie zobowiązania wobec powoda. Przedłożone przez pozwanych umowy kredytowe potwierdzają jedynie fakt ich zawarcia, nie zaś okoliczność, że z uzyskanych w ten sposób pieniędzy spłacili zadłużenie wobec powoda.

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie z uwagi na podniesiony zarzut przedawnienia.

Zgodnie z art. 720 par. 1 kc przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Z art. 723 kc. wynika zaś, że jeżeli termin zwrotu pożyczki nie jest oznaczony, dłużnik obowiązany jest zwrócić pożyczkę w ciągu sześciu tygodni po wypowiedzeniu przez dającego pożyczkę.

Z zeznań powoda wynika, że udzielał on pożyczek na okresy kilkutygodniowe lub kilkumiesięczne przy czym nie dopuszczał udzielenia pożyczki na kilka lat. Koresponduje to z zeznaniami pozwanych, którzy wskazali, że w 2005 r. pożyczka zaciągnięta w 2002 r. była wymagalna. Trudno również byłoby uznać za logiczne i zgodne z zasadami doświadczenia życiowego stwierdzenie, że powód zdecydował pożyczyc pieniądze na okres dłuższy niż kilka miesięcy w sytuacji, w której nie zastrzegł nawet dla siebie wynagrodzenia za udostępnienie pozwanym kwoty 500.000 zł.

Z art. 120 § 1 kc. wynika, że bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Jeżeli wymagalność roszczenia zależy od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego, bieg terminu rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie.

Mając na uwadze termin zawarcia umowy pożyczki (2002 r.) oraz zeznania stron za uzasadniony należy uznać wniosek, że termin spłaty pożyczki mógł przypaść na 2002 r., w ostateczności 2003 lub 2004 r. Wówczas to rozpoczął bieg termin przedawnienia roszczenia. Termin ten wynosił 10 lat zgodnie z art. 118 kc. Pozew wniesiony został 24 listopada 2015 r. a więc po upływie terminu przedawnienia roszczenia wynikającego z umowy pożyczki, co uzasadniało oddalenie powództwa.

Sąd miał na uwadze, że roszczenie powoda opierało się na wekslu, jednakże ze zgromadzonych dowodów wynika, że weksel został wypełniony w listopadzie 2015r. tj. wówczas, gdy wysłane zostało wezwanie do zapłaty kwoty, na którą wypełniono weksel. Wypełnienie weksla nastąpiło więc po upływie terminu przedawnienia roszczenia wynikającego z umowy pożyczki. Jeżeli weksel in blanco zostanie uzupełniony po upływie terminu przedawnienia roszczenia podlegającego zabezpieczeniu albo z innych przyczyn niezgodnie z zawartym porozumieniem, zobowiązanie wekslowe wystawcy weksla w ogóle nie powstanie (wyrok SN z 3.02.2016 r.,

V CSK 314/15).

Na marginesie jedynie zauważyć należy, że powód nie odniósł się do podniesionego zarzutu przedawnienia, mimo wyraźnego zobowiązania Sądu w tym zakresie, co w świetle powyższych rozważań traktować należy jako dodatkowy argument potwierdzający zasadność zgłoszonego zarzutu.

Z uwagi na powyższe Sąd na mocy wskazanych powyżej przepisów oraz art. 496 kpc orzekł jak w pkt I wyroku.

O kosztach procesu w punkcie III wyroku Sąd orzekł na mocy art. 98 § 1 w zw. z art. 108 k.p.c. zgodnie z odpowiedzialnością za wynik procesu.

Koszty postępowania po stronie powodowej obejmowały łącznie kwotę 22.114 zł, w tym opłata od zarzutów – 11.250 zł, wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 7234 zł i 3600 zł - § 2 i 6 pkt 7, § 13 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013 r. Nr 491 ze zm.).